

CARINSKI INFORMACIONI SISTEMI

Tanja
Kaurin

Email:

tanja.kaurin@flv.edu.rs

Podsetnik

Prednosti NCTS-a za privredu

NCTS omogućava efikasan servis modernoj privredi. Unapređenje kvaliteta usluga omogućava ubrzanje tranzitnih postupka, na taj način što se smanjuje vreme koje je potrebno za obavljanje carinskih formalnosti jer se tranzitna dokumenta unapred elektronski podnose i komunikacija se vodi putem elektronske razmene standardizovanih poruka.

Smanjeni su i visoki troškovi nastali u vezi sistema zasnovanog na papirnoj dokumentaciji deklarisanja robe.

S druge strane mnogo su jasnije carinske procedure i privredni subjekti su na vreme upoznati sa svim fazama u tranzitnom postupku. Takođe, samo okončanje tranzitnog postupka je mnogo brže jer više nema razmene papirnih dokumenata kao potvrde da je tranzitni postupak okončan.

Pored ovih opštih prednosti za trgovinu, NCTS nudi posebne pogodnosti za kompanije koje su ovlašćene za pojednostavljene postupke u tranzitu.

Podsetnik

Prednosti NCTS-a za carinu

Unifikacija carinskih postupanja, kao i unapređenje komunikacije i saradnje između različitih nacionalnih carinskih administracija koje su uključene u tranzitni postupak. Usklađivanje poslovnih kriterijuma omogućavaju usklađenost procedura i tumačenja kako pravila o tranzitu treba da se sprovode. Takođe se usklađju kriterijumi rada, koje će ukloniti mnoštvo pod-postupaka i različita tumačenja toga kako treba implementirati propise. Podaci se unosi samo jednom što pored uštede u vremenu smanjuje i rizike od moguće greške prilikom ponovnog unosa podataka.

Činjenica da carinski organi nadziru sam sistem omogućava bezbednost samog sistema i pruža mnogo pouzdanije podatke i bolje nadziranje kretanja pošiljki.

Dostupnost sistema koji carina vodi direktno, nudi veću sigurnost i brže upravljanje tranzitnim postupcima, obezbeđuje pouzdanije podatke i bolje nadgledanje kretanja robe i transportnih sredstava.

POJEDNOSTAVLJENJA TRANZITNOG POSTUPKA

Pod standardnom tranzitnom procedurom podrazumeva se takav tranzitni postupak kod koga lice samo povremeno koristi tranzitne postupke ili ne vodi evidenciju o tranzitnim postupcima.

Standardna tranzitna procedura podrazumeva:

- Obavezu dopremanja robe otpremnoj carinarnici
- Obavezu dopremanja robe i pratećih dokumenata tranzitnoj carinarnici ili odredišnoj carinarnici
- Obavezu polaganja pojedinačnog obezbeđenja za pun iznos carinskih dažbina
- Obavezu plombiranja prevoznog sredstva
- Određivanje itinerera, odnosno obavezne rute kretanja prevoznog sredstva
- Određivanje roka predaje robe odredišnoj carinarnici u zavisnosti od dužine puta i prevoznog sredstva.

Vrste pojednostavljenja u tranzitnom postupku

Cilj pojednostavljenja u tranzitu je da se pronade balans između carinske kontrole i olakšavanje trgovine.

Pojednostavljenja u tranzitu se mogu podeliti u dve kategorije:

- poslovno orjentisana pojednostavljenja i
- pojednostavljenja prema vidovima saobraćaja.

Prva kategorija pojednostavljenja podrazumeva da se deo poslova koje inače sprovode carinski organi prepusti licima kojim je dato odobrenje za pojednostavljene postupke.

Druga kategorija pojednostavljenja u osnovi podrazumeva korišćenje međunarodno priznatih tovarnih listova umesto carinskih dokumenata

Vrste pojednostavljenja u tranzitnom postupku

Vrste pojednostavljenih postupaka su:

- Upotreba generalnog obezbeđenja ili oslobađanje obezbeđenja od polaganja
- Posebni spiskovi pošiljaka
- Upotreba posebnih plombi
- Izuzimanje od propisanog puta
- Ovlašćeni pošiljalac
- Ovlašćeni primalac
- Pojednostavljenja prema vidovima saobraćaja
  - Za železnicu i velike kontejnere
  - U vazdušnom saobraćaju
  - U pomorskom saobraćaju
  - Za transport cevovodima

Uslovi za davanje odobrenja za pojednostavljenja u tranzitnom postupku i provera finansijskog stanja i boniteta nosioca odobrenja

Odobrenje za korišćenje pojednostavljenih tranzitnih postupaka odobravaju carinski organi nakon provere da li kompanije koje zahtevaju pojednostavljene postupke ispunjavaju zakonom propisane uslove. Opšti uslovi za sve vidove pojednostavljenja su pre svega:

- Da kompanija ima registrovano sedište u državi ugovornice Konvencije o zajedničkom tranzitu
- Da redovno koristi tranzitne postupke
- Da kompanije nije činila teže carinske i poreske prekršaje ili da ih nije često činila
- Da vodi svoje knjigovodstvene i ostale evidencije na taj način da je carinski organi mogu lako nadzirati i sprovoditi svoje kontrole

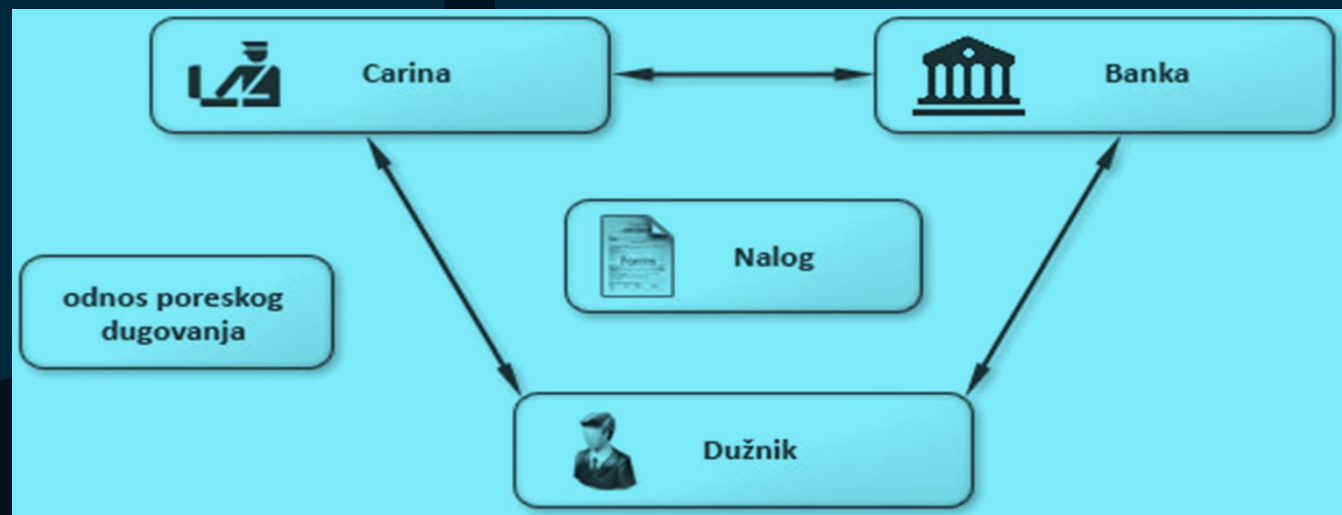
Pored ovih opštih uslova, a imajući u vidu ulogu koju nosioci odobrenja imaju prilikom sprovođenja pojednostavljenih tranzitnih postupaka, veoma je bitno **finansijsko stanje i bonitet** privrednog društva nosioca odobrenja.

Zakonom je propisana obaveza vođenja poslovnih knjiga, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje, obelodanjivanje i obrada godišnjih finansijskih izveštaja, uslovi i način revizije finansijskih izveštaja i interna revizija.

Upotreba generalnog obezbeđenja ili oslobađanje od polaganja obezbeđenja

Za obezbeđenje tranzitnog postupka pošlo se od ideje da se za svaku tranzitnu operaciju podnese pojedinačni vid obezbeđenja koji pokriva pun iznos carinskih dažbina, uključujući porez, akcize i sl. Međutim, pojedinačni oblici obezbeđenja mogu se, nakon ispunjenja određenih uslova, zameniti generalnim obezbeđenjem koji pokriva više tranzitnih operacija. Generalno obezbeđenje mora prethodno da bude odobreno od strane nadležnih carinskih organa, a nakon toga se polaže kao bankarska garancija.

Osnovni problem je bio naći ravnotežu između pokrića finansijskog rizika za državu i finansijskog opterećenja za privredu. Problem je rešen na taj način što se za visinu generalnog obezbeđenja utvrđuje maksimalni iznos carinskih dažbina za period od sedam dana i on se naziva referentni iznos.

Takođe, propisana je i mogućnost smanjivanja referentnog iznosa na 50% i 30%, kao i mogućnost oslobađanja od polaganja obezbeđenja.

Naravno, odobravanje umanjenja referentnog iznosa i oslobađanje od polaganja obezbeđenja, zavisi od vrste robe, odnosno da li je roba visokog rizika ili ne, i od ispunjenosti određenih uslova od strane kompanije. Samim Carinskim zakonom propisano je da za pojedine vidove saobraćaja nije potrebno polaganje obezbeđenja i to za: vazdušni saobraćaj, u slučaju železničkog prevoza kada prevoz obavlja nacionalna železnica I transporta cevovodima i dalekovodima.

Upotrebom generalnog obezbeđenja se glavnom obvezniku pruža mogućnost da iz svakog mesta u Zajednici (kao i eventualno iz država EFTA) sprovodi postupak tranzita I to predstavlja **prednost** za one učesnike koji stalno prevoze robu u postupku tranzita EU, npr. za špediterske firme koje su aktivne na čitavom području EU.

Kao dokaz o postojanju generalnog obezbeđenja Uprave carina izdaju potvrde propisane zakonodavstvom u oblasti carina. U sistemu NCTS-a polaganje generalnog obezbeđenja vrši se navodjenjem referentnog broja garancije (*Guarantee Reference Number – GRN*) i koristi na osnovu posebnog pristupnog koda. Putem elektronske razmene poruka carinski organi na celom području EU i zemljama članicama EFTA moguće je izvršiti proveru postojanja I visine generalnog obezbeđenja.

Status ovlašćenog primaoca

Prednosti u okviru sistema NCTS najočiglednije su kod korišćenje pojednostavljenih postupaka. Opšte je pravilo da roba stavljena u tranzitnu proceduru zajedno sa odgovarajućim tranzitnim deklaracijama mora da bude podnesena carinarnici u odredištu. Međutim, ovlašćenje koje ima ovlašćeni primalac robe dozvoljava njegovom vlasniku da primi robu u svojim prostorijama ili u bilo kom drugom odobrenom prostoru bez dopreme te robe i podnošenja primeraka deklaracije carinarnici u odredištu

Za dobijanje ovakvog povlašćenog položaja između ostalog potrebno je da poseduju adekvatan sistem elektronske obrade podataka i razmene informacija sa carinom.

Mogućnost obavljanja tranzitnih procedura u okviru prostora ovlašćenog primaoca i elektronska razmena poruka sa carinom je ekonomski i bezbednosno najpovoljniji način obavljanja svog poslovanja.

Status ovlašćenog primaoca sastoji se u tome što se roba i prateća dokumenta dopremaju direktno od otpremne carinarnice u prostorije ovlašćenog primaoca. Ovlašćeni primalac će obavestiti carinarnicu u odredištu o dolasku robe na taj način što putem NCTS šalje poruku „potvrda o dolasku (IE007)” carinarnici u odredištu.

Informacije koje se dostave carinarnici u odredištu treba da sadrže sledeće:

- detalje o tranzitnoj deklaraciji,
- datum i vreme dolaska robe i podatke o carinskim obeležjima, ako je potrebno,
- uobičajen trgovački opis robe,
- Detalje o viškovima količina, manjkovima, zamenama ili drugim nepravilnostima kao što su oštećena carinska obeležja.

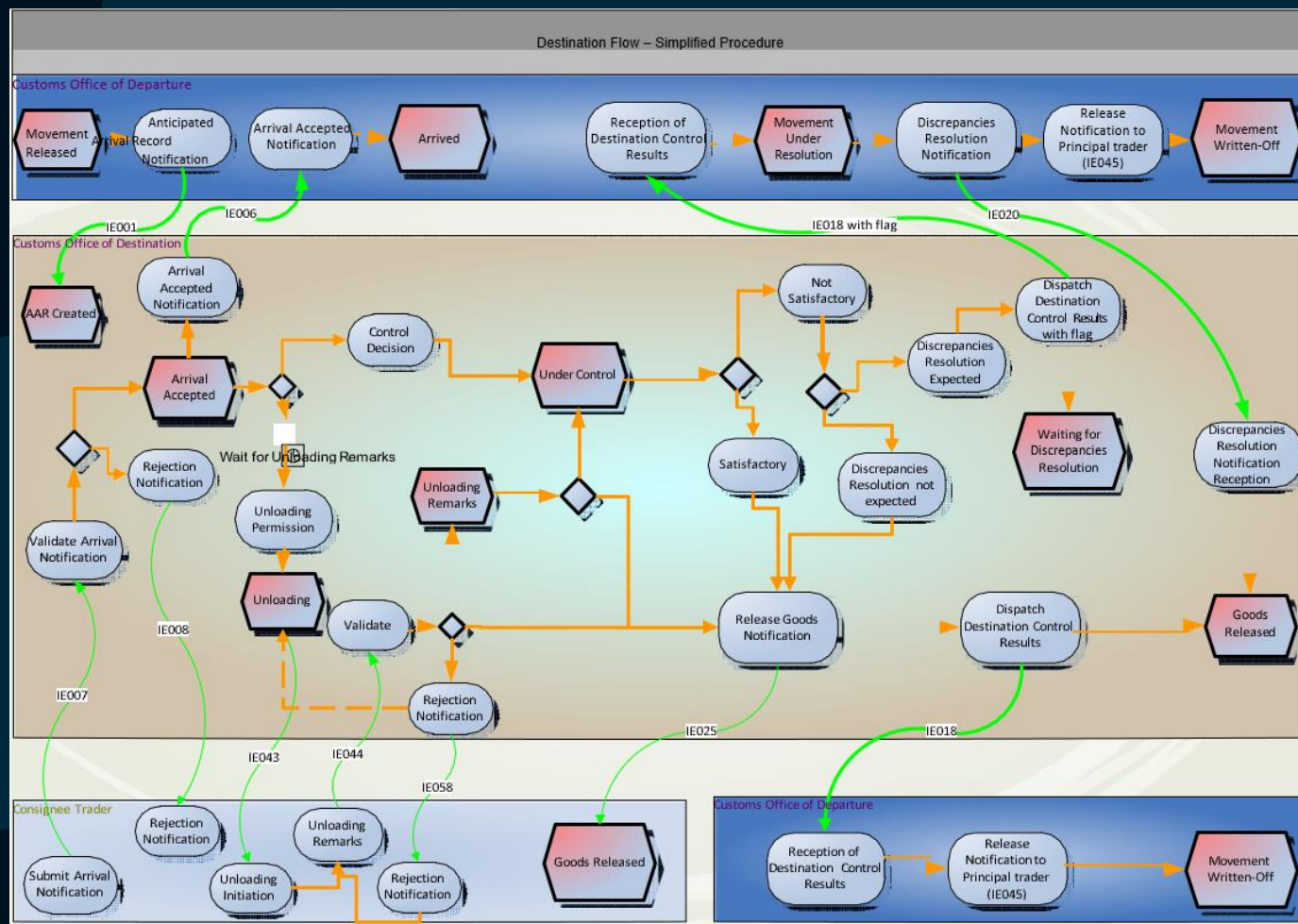
Ako carinski organi odluče da izvrše pregled robe, ovlašćeni primalac neće započeti istovar. Ako carina ne želi da izvrši pregled robe, ovlašćeni primalac će dobiti dozvolu da otpočne istovar putem poruke (IE043).

Prikaz razmene poruka kod pojednostavljenih procedura-Status ovlašćenog primaoca

Generalno, ovlašćeni primalac robe može da prima robu samo u toku redovnog radnog vremena lokalne carinarnice. Uzimajući u obzir pojedinačne aktivnosti određenih kompanija, nadležni organi mogu da uključe u ovlašćenje odredbu da roba koja stiže van radnog vremena može biti puštena po pojednostavljenoj proceduri.

Pored toga, carinska administracija može da ovlasti ovlašćenog primaoca robe koji prima pošiljke shodno redovnoj dinamici (fiksni dani i sati) da saopšti detalje dinamike odgovarajućoj carinarnici.

Carina može da izuzme primaoca robe od obaveze davanja podataka o svakoj pošiljci koja stiže i da mu dozvoli da raspolaže robom u vreme dolaska bez intervencije polazne carinarnice.

Status ovlašćenog pošiljaoca

Status ovlašćenog pošiljaoca sastoji se u tome da robu i prateću dokumentaciju ne morate da podnesete otpremnoj carinarnici, već postupak otpreme otpočinjete u svojim prostorijama u fabričkom krugu, skladištu i sl.

Pre sticanja statusa ovlašćenog pošiljaoca, preduzeće mora da dobije generalno obezbeđenje i odobrenje carinskih organa za stavljanje posebnih carinskih plombi, odnosno svojih plombi.

Ovlašćeni pošiljalac mora da obezbedi da roba bude pod nadzorom u njegovim prostorijama, da stavi odgovarajući broj plombi na prevozno sredstvo, a u slučajevima kada carinski organi odluče da izvrše kontrolu da stavi robu na raspolaganje carini.

Dijagram razmene poruka u pojednostavljenim postupcima- Status ovlašćeni pošiljalac

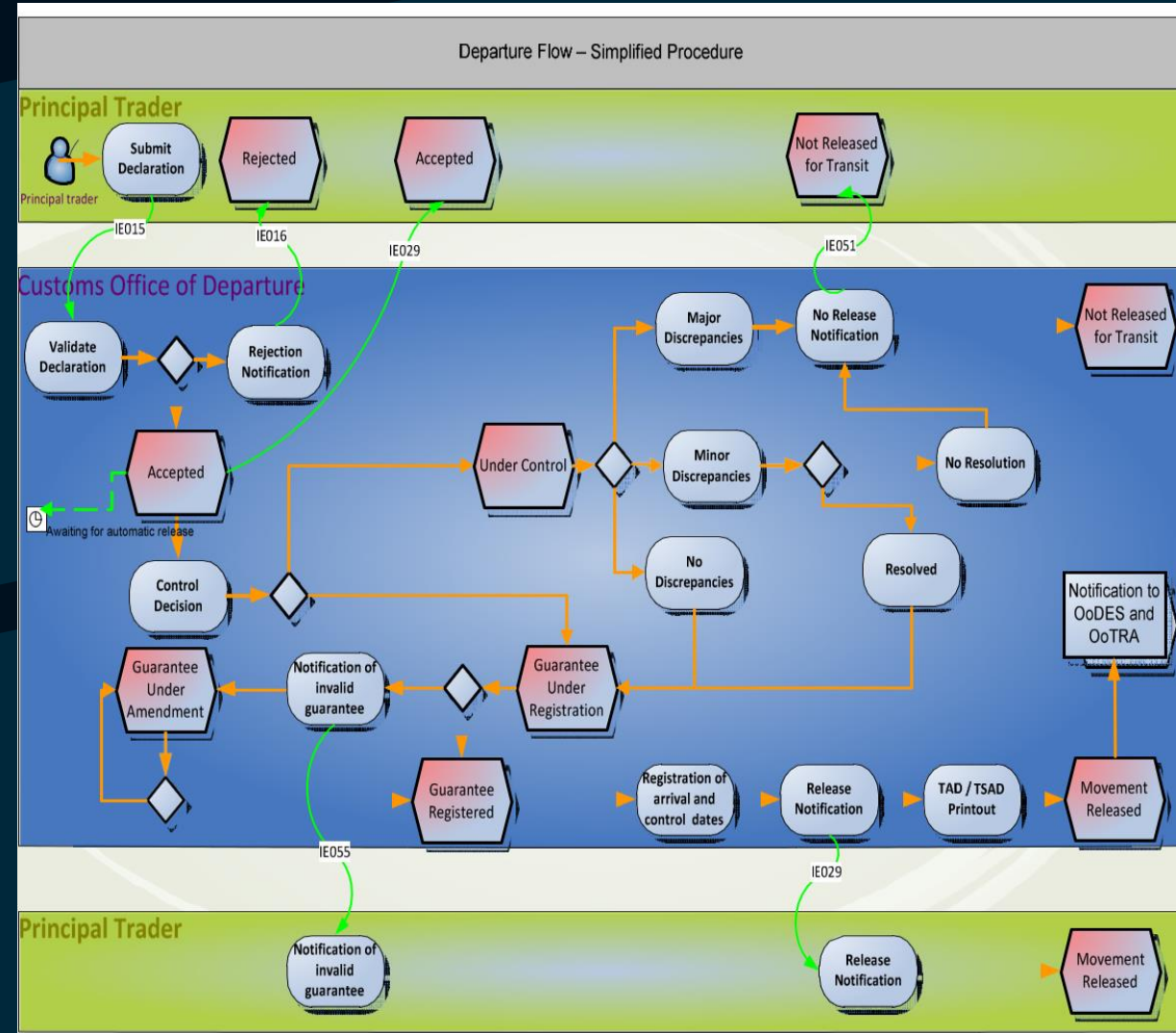
Ovlašćeni pošiljalac šalje poruku (IE015) u okviru NCTS otpremnoj carinarnici koja sadrži sve podatke iz papirnog dokumenta.

Carinarnica otpreme vrši automatsku validaciju podataka i dodeljuje MRN broj odnosno broj tranzitne pošiljke. Zatim carinarnica obavezno proverava da li je položeno obezbeđenje validno i da li postoje raspoloživa sredstva.

Ukoliko obezbeđenje nije validno otpremna carinarnica obaveštava ovlašćenog pošiljaoca porukom (IE055). Takođe carinski organi šalju obaveštenje o tome da li će vršiti kontrolu ili ne.

Ukoliko ne vrše kontrolu stavljanje carinskih obeležja vrši sam ovlašćeni pošiljalac.

Nakon toga ovlašćeni pošiljalac iz svog sistema štampa tranzitni prateći dokument TAD koji prati pošiljku do odredišne carinarnice.

OVLAŠĆENI PRIVREDNI SUBJEKT

Razvoj globalne trgovine i sve veća pretnja terorističkih napada na međunarodno kretanje robe primorala je carinske administracije da svoju pažnju preusmere sa tradicionalne fiskalne uloge na stvaranje uslova za bezbednost međunarodnog kretanja robe.

Svetska carinska organizacija je prepoznala potrebe moderne trgovine razvojem Okvirnih standarda bezbednosti i sigurnosti globalne trgovine (SAFE).

Program ovlašćenog privrednog subjekta je sastavni deo Okvirnih standarda.

Definicija Ovlašćenog privrednog subjekta

Svetska carinska organizacija u okviru WCO Safe Framework of Standards, deo: „Authorized Economic Operator – Guidelines“, definiše OPS (u ovom tekstu, kao i u izvorima prava EU figurira pojam „Authorized Economic Operator“ – AEO) kao subjekta uključenog u promet robe, ili neku drugu funkciju, koji je za to dobio odobrenje nacionalne carinske administracije, jer ispunjava i pridržava se standarda Svetske carinske organizacije ili ekvivalentnih standarda bezbednosti lanca nabavke.

Zvanična definicija OPS u EU podrazumeva privrednog subjekta koji je u svom poslovanju uključen u aktivnosti koje su definisane carinskim zakonom, koji je pouzdan u čitavoj Zajednici i kao takav uživa prednosti u čitavoj Zajednici.

U svakodnevnoj terminologiji koja je u upotrebi u EU, OPS se definiše kao onaj privredni subjekt kome je odobren status pouzdanog partnera, obzirom da je proverom utvrđeno da ispunjava specifične kriterijume.

Razlozi za uvođenje OPS

Osnovni razlozi koji su uticali na definisanje zakonske osnove i faktičku implementaciju sistema OPS u EU ogledaju se u sledećem:

- Nameri da se privredni subjekti uključe u „siguran lanac nabavke”,
- Nameri da se zajamči sigurnost u svim fazama „života” pošiljke (proizvodnji, prevozu, dopremi, otpremi, nabavci, skladištenju, uvozu, izvozu, provožu i ostalom),
- Nameri da se unapredi društvena odgovornost nacionalne ekonomije, i to prevashodna u sledeće dve oblasti:
  - Borbi protiv terorizma i
  - Borbi protiv organizovanog kriminala, falsifikovanja i piraterije.

Vrste i osnovne karakteristike OPS

Status OPS čine tri vrste ovlašćenja:

1. **OPS za carinska pojednostavljenja** (označava se u EU sa „AEO C“), omogućava OPS korist od pojednostavljenja propisanih carinskim propisima.

OPS nosilac ovog tipa ovlašćenja ima pravo na:

- lakši pristup carinskim pojednostavljenim postupcima;
- manje fizičkih i dokumentarnih kontrola;
- prioritetni tretman ukoliko je odabran za kontrolu;
- ukoliko je potrebno izvršiti kontrolu, OPS ima mogućnost izbora mesta gde će se kontrola obavljati.

Vrste i osnovne karakteristike OPS

2. **OPS za bezbednost i zaštitu** (označava se u EU sa „AEO S”, izdaje se svakom privrednom subjektu koji ispunjava kriterijume poštovanja propisa, odgovarajućih standarda za vođenje evidencije, finansijsku solventnost i primenjuje odgovarajuće standarde bezbednosti i zaštite.

OPS nosilac ovog tipa ovlašćenja ima pravo na:

- mogućnost obaveštavanja unapred, pre prispeća robe u carinsko područje Zajednice, što je definisano članom 14b. stav 2. Uredbe;
- smanjenje broja podataka za sažetu deklaraciju kojom se vrši prethodna najava dopreme ili otpreme robe, što je definisano članom 14b. stav 3. Uredbe;
- smanjenje fizičkih i dokumentarnih kontrola;
- ukoliko je potrebno izvršiti kontrolu OPS ima mogućnost izbora mesta gde će se kontrola obavljati.

Vrste i osnovne karakteristike OPS

3. Treći tip ovlašćenja, **OPS za carinska pojednostavljenja/ bezbednost i zaštitu** (označava se u EU sa „AEO F”), daje se privrednom subjektu koji ispunjava kriterijume poštovanja carinskih propisa, odgovarajuće standarde vođenja evidencije, finansijsku solventnost i poštuje odgovarajuće standarde bezbednosti i zaštite („all in one”).

Podnošenje zahteva (OSNOVNI KRITERIJUMI)

U formalnom smislu, zakonodavstvo EU predviđa da molbu za dobijanje statusa OPS mogu podneti samo privredni subjekti navedeni u članu 1. stav 1. Uredbe, prema kome „**Privredni subjekt označava lice koje tokom obavljanja svoje delatnosti, učestvuje u aktivnostima na koje se primenjuju carinski propisi**“.

Na osnovu napred navedenog, dobavljač sa sedištem u EU, koji ne učestvuje u carinskim aktivnostima, a vrši nabavku sirovina koje su već u slobodnom prometu, za proizvođača sa sedištem u EU, **ne može** podneti zahtev za dobijanje statusa OPS. Takođe, i u slučaju kada prevoznik obavlja poslove prevoza robe koja je u slobodnom prometu u okviru carinskog područja Zajednice, **ne može** podneti zahtev za sticanje statusa OPS.

Definicija privrednog subjekta koji može podneti zahtev za sticanje statusa OPS ne odnosi se samo na neposredno učešće u carinskim aktivnostima. Tako na primer, proizvođač koji proizvodi robu za izvoz, **može** podneti zahtev za sticanje statusa OPS čak i kada izvozni carinski postupak obavlja neko drugo lice.

Koncept OPS za bezbednost i zaštitu je u vezi sa upravljanjem lancem nabavke. Privredni subjekti čija delatnost je u vezi sa robom koja podleže carinskom nadzoru ili vode podatke koji se odnose na tu robu, **moгу** podneti zahtev za status OPS za bezbednost i zaštitu.

Odredbama člana 5a (2) Carinskog zakona EU, kao i odredbama čl. 14h.- 14k. Uredbe propisani su kriterijumi koje treba da ispune privredni subjekti da bi stekli status OPS, i to:

- odovarajući dokaz o poštovanju carinskih propisa;
- prihvatljiv sistem vođenja komercijalne, a po potrebi i transportne dokumentacije, koja omogućava sprovođenje odgovarajućih carinskih kontrola;
- dokazana finansijska solventnost;
- po potrebi, odgovarajući standardi bezbednosti i zaštite.

Postupak provere ispunjenosti uslova

Postupak provere ispunjenosti uslova i kriterijuma za dodelu statusa OPS nije jednoobrazan u praksi EU.

U proveru **ključnu ulogu imaju carinski inspektori za naknadne kontrole**, koji u organizacionom smislu mogu biti i povezani sa specijalizovanim organizacionim jedinicama za OPS, te u tom smislu činiti svojevrsnu celinu.

Postupak provere ispunjenosti uslova i kriterijuma za dodelu statusa OPS je svakako **najznačajniji** segment u utvrđivanju stepena pouzdanosti poslovanja i opštih performansi podnosioca zahteva. U suštini, postupak provere predstavlja višeslojni i kontinuirani proces (neke od aktivnosti protežu se i na period nakon eventualnog izdatog Odobrenja), koji uključuje kako neformalne, tako i formalne aktivnosti.

U osnovi ova aktivnost nadležnog carinskog organa može se podeliti na tri (pre svega u vremenskom smislu) odvojena dela, koji svako za sebe definiše aktivnosti koje su u obavezi da ispune podnosilac zahteva ili carinski organ, ili oba istovremeno.

Svaki od tri dela mogu se dalje raščlaniti na manje podaktivnosti, ali u osnovi su to:

- **Pred kontrola**, koja se sastoji od:
  - Neslužbenog razgovora sa podnosiocem zahteva
  - Samoprocenjivanja podnosioca zahteva
  - Pripremne faza nadležnog carinskog organa
- **Faza izvođenja postupka kontrole** (kontrola kod podnosioca zahteva)
- **Završna faza kontrole**, koja se sastoji od:
  - Poslednjeg razgovora sa podnosiocem zahteva
  - Izrade zapisnika sa rezultatima kontrole
  - Izrade Plana kontrole

OPS Kompakt model

Plan kontrola se obavezno priprema na bazi standarda koji se u EU naziva „OPS kompakt model“. OPS kompakt model predstavlja interni podvodič koji služi za procenu rizika privrednog subjekta.

Prilikom izrade OPS kompakt modela carinski organ treba obavezno da se fokusira na oblasti iz obrasca za samoprocenjivanje u kojima odgovori i iznete činjenice nisu bili zadovoljavajući (ili su bili nedovoljni ili neubedljivi). Takođe je preporuka da se prilikom izrade kompakt modela fokusira i na oblasti za koje se prilikom kontrole u prostorijama podnosioca zahteva ustanovilo da nisu u zadovoljavajućoj meri pokriveno internim procedurama privrednog subjekta.

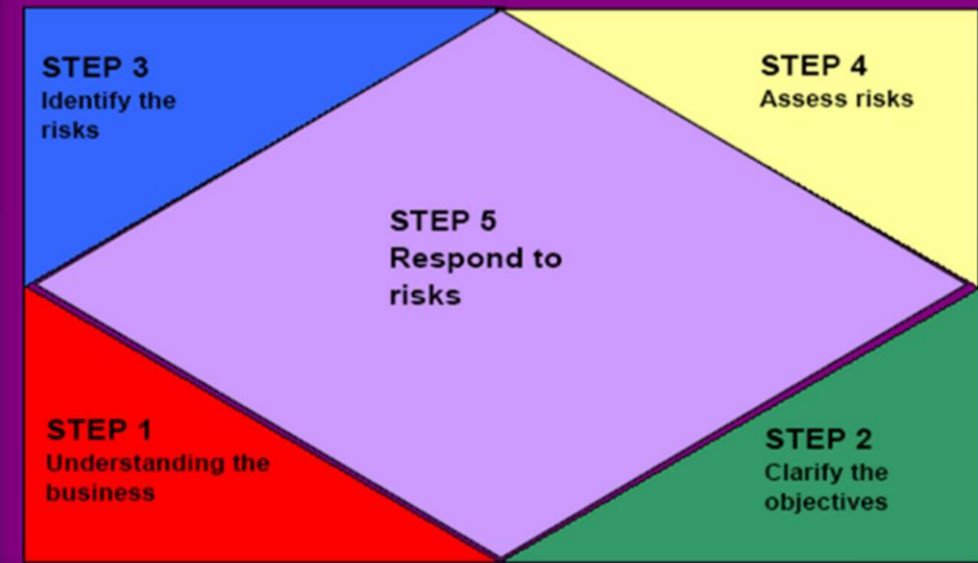
Sticanjem statusa OPS, svi rizici bi teoretski trebali biti anulirani, ali u praksi određeni rizici ipak preostaju (ili vremenom mogu nastati), te zbog toga carinski organ upravo i sačinjava za svakog podnosioca zahteva specifičan kompakt model

Metodološki kompakt model **sadrži**:

- procenu rizika,
- procenu njihovog eventualnog uticaja na poslovne ciljeve carinske administracije,
- selekciju tih rizika po prioritetima i
- definisanje vremenskih periode kada će ti rizici biti kontrolisani.

Može se predstaviti u sledećih **pet koraka**:

1. Poznavanje poslovnih aktivnosti podnosioca zahteva,
2. Objašnjenje ciljeva carinske administracije,
3. Utvrđivanje rizika (selekcija rizika koji mogu uticati na ciljeve carinske administracije),
4. Vršenje procene rizika (koji rizici su najznačajniji) i
5. Odgovor na utvrđene i procenjene rizike (šta preduzimati u vezi preostalih rizika).

Pogodnosti OPS-a

Pogodnosti koje status OPS su mnogobrojne:

- Redukovanje fizičkih pregleda i kontrole dokumentacije, odnosi se na sve tipove OPS-a. Ova pogodnost praktično znači da je OPS u nižem stepenu rizika u odnosu na ostale učesnike u spoljnoj trgovini i ona mu donosi bolji tretman kako u unutrašnjosti carinskog područja tako i na granici (obzirom na mogućnost stavljanja u slobodan promet robe već na granici, nema potrebe za tranzitnom dokumentacijom, bankarskim garancijama, troškovima špedicije ...),
- Prioritetni tretman pošiljki koje su izabrane za pregled, odnosi se na sve tipove OPS-a. Ova pogodnost znači da ukoliko je neka od pošiljki OPS-a i određena za pregled, ona će biti pregledana pre svih ostalih,
- Izbor mesta za obavljanje pregleda odnosi se na sve tipove OPS-a. To praktično znači da OPS ima pravo da zatraži da se carinska kontrola premesti na lokaciju koja omogućava što kraće zadržavanje ili manje troškove za njega,

- Lakši pristup carinskim pojednostavljenjima važi za sve tipove OPS-a. Privredni subjekti ne moraju obavezno imati status OPS da bi im se odobrili pojednostavljeni carinski postupci, ali ukoliko je privredni subjekt koji zahteva pojednostavljene carinske postupke nosilac Odobrenja za sistem OPS C ili OPS F, **carinski organ neće ponovo proveravati uslove** koji su već ispitani prilikom odobrenja statusa OPS,
- Manji broj podataka u ulaznoj sažetoj deklaraciji odnosi se na OPS S i OPS F,
- Prethodno obaveštavanje važi za OPS S i OPS F. Prilikom podnošenja deklaracije od strane navedenih OPS-a, nadležna carinarnica može pre nego što roba stigne/pre njene otpreme, u/iz EU, obavestiti OPS-a kada se pošiljka, za potrebe analize rizika, odabere za fizički pregled. Ovakva obaveštenja se daju samo kada se time ne ugrožava kontrola koju treba sprovesti, mada carinski organ može sprovesti pregled čak i kada OPS o tome nije obavešten

Posredne pogodnosti svi tipovi OPS-a mogu koristiti. To znači da investiranje privrednih subjekata u unapređenje njihovih standarda bezbednosti i zaštite ima pozitivnih efekata u sledećim oblastima:

- Ličnoj bezbednosti,
- Unapređenju standarda,
- Bezbednosti prevoza i prenosa robe,
- Razvoju svesti,
- Razvoju kapaciteta infrastrukture,
- Saradnji u lancu trgovine i nabavke,
- Investiranju u tehnologiju i ostalo,
- Manjem broju krađa i gubitaka,
- Nižim premijama osiguranja,
- Većoj posvećenosti zaposlenih.

Sticanje statusa OPS-a automatski znači poboljšanje odnosa sa carinskom administracijom obzirom da to ujedno znači i unapređenje saradnje u svim oblastima.

Preporuka za carinske administracije je da paralelno sa razvojem sistema OPS-a, ustanove neku vrstu centra za pružanje usluga i pomoći OPS-ima, čime bi oni u svako doba na brz i lak način dolazili do potrebnih informacija i pomoći,

- Sticanje statusa bezbednog i sigurnog partnera vezano je za sve tipove OPS-a. Odobrenjem statusa OPS-a označava da je taj privredni subjekt proveren i da čini sve što je u njegovoj moći da smanji opasnosti i predupredi eventualne probleme koji mogu nastati u lancu trgovine,
- Uzajamno priznavanje predstavlja jedan od ciljeva EU, a ogleda se u težnji da se OPS S prizna identičan status u svim trećim zemljama koje primenjuju program OPS, ili neki odgovarajući program. Time bi ovaj tip OPS stekao iste pogodnosti u tim zemljama (olakšani pristup tržištu), ali bi isto tako ovaj tip OPS iz tih zemalja imao isti tretman u EU.

Prednosti za carinsku administraciju

Uvođenje sistema OPS istovremeno znači čitav niz prednosti koje se odnose na carinsku administraciju te države. Veliki broj prethodno navedenih pogodnosti koje se odnose na OPS, zajedničke su i za carinsku administraciju, a kao specifične mogu se izdvojiti sledeće:

- Efikasnija i racionalnija kontrola,
- Poboljšano korišćenje sopstvenih resursa,
- Dobijanje informacija o prometu robe (pre arrival, pre departure Declaration ...),
- Blagovremena priprema za adekvatni tretman pošiljke (delovanje upravljanja rizikom),
- Mogućnost pojačane i fokusirane kontrole na robe i učesnike u spoljnotrgovinskom poslovanju koji su rizični,
- Poboljšanje u oblasti internih procedura i postupaka,
- Poboljšanja u odnosu carine i Poslovne zajednice,
- Poboljšanju na relacijama carina/carina i carina/ekonomska grupacija (EU – EFTA, EU - USA, EU - CHINA ...),
- Transfer, odnosno preuzimanje od strane carinskih organa najkvalitetnijih standarda poslovanja koji su ugrađeni u sisteme OPS-a (imajući u vidu svakodnevnu komunikaciju i saradnju, neminovano je da carinski organi postepeno prihvataju najkvalitetnije standarde od poslovnih partnera – OPS i kao takvu ugrađuju u svoje standarde poslovanja i postupanja).

Prednosti za nacionalne ekonomije

Koncept OPS-a omogućava razvoj svetske trgovine, zaštitu od terorističkih napada, kao i ekonomski i socijalni razvoj nacionalnih ekonomija. Koncept OPS-a pruža značajne prednosti nacionalnim ekonomijama, carinskim administracijama i poslovnoj zajednici.

Jedan od glavnih ciljeva koncepta OPS-a je obezbeđivanje olakšica u međunarodnoj trgovini, što u krajnjoj liniji doprinosi rastu i razvoju nacionalnih ekonomija. Isti takođe obezbeđuje sigurnost u trgovini od globalnog terorizma i u isto vreme omogućava carinskim administracijama da efikasnije obavljaju carinske kontrole i carinske procedure. Doprinosi i efikasnijoj naplati carinskih, poreskih i ostalih dažbina, kao i pravilnijoj primeni nacionalnog zakonodavstva.

Koncept OPS-a unapređuje saradnju carinskih administracija i ostalih organa državne uprave.

Imajući u vidu napred navedeno, koncept OPS-a omogućava ekonomsku i socijalnu zaštitu i na taj način predstavlja dobru osnovu za direktne strane investicije.

**U prezentaciji je predstavljen master rad Olge Protić
SAVREMENI KONCEPT E-CARINE I
EVROPSKE INTEGRACIJE**

[https://singipedia.singidunum.ac.rs/preuzmi/41681-savremeni-koncepti-e-carine-i-evropske-integracije/1760\).pdf](https://singipedia.singidunum.ac.rs/preuzmi/41681-savremeni-koncepti-e-carine-i-evropske-integracije/1760).pdf)